

Forord

Vi vil med dette årsskrift gerne være med til at afdække og påpege nogle af de forandringer og den udvikling, som sker inden for kirkegårdsområdet.

Vi lever på mange måder i en brydningstid, som betyder, at helt grundlæggende spørgsmål om kirkegården bliver stillet: Hvad skal vi med kirkegården? Skal den være have, park eller skov? Hvilke slags adfærd kan man tillade på en kirkegård? Hvilken slags behov ønsker vi at imødekomme? Skal vi i højere grad give mulighed for de pårørendes og den afdødes ønsker? Hvad skal være tilladt at placere på gravstedet? Er der f.eks. plads til kitsch? Behøver kirkegården at være et indhegnet område? Er der i hele taget brug for afgrænsede rum som kirkegårde i en moderne, mere bevægelig verden? Og hvad hvis vi hellere vil ligge et andet sted ude i naturen, f.eks. i skoven?

Årsskriftet kan forhåbentlig åbne læserens blik for nogle af disse spørgsmål og uddybe aspekter ved de diskussioner, som pågår i medierne om kirkegårdskultur.

En række af artiklerne henviser til og kredser om den nye lovgivning på kirkegårdsområdet. Folketinget vedtog i 2008 et lovforslag, som åbner mulighed for, at der kan anlægges begravningspladser ude i skoven. Den ny lovgivning kan på mange måder ses som den prisme, der opsamler mange af samtidens diskussionspunkter på kirkegårdsområdet.

Loven er på flere måder, og på godt og ondt, udtryk for tidsånden. Den søger at imødekomme en ændret opfattelse af begravelsessteder, som kan stå i modsætning til kirkegårdens hegnede og veldefinerede område. Dette udspringer af et ganske bestemt natursyn og har som ideal et begravelsessted uden religiøse, historiske eller kulturelle referencer. Loven kan endvidere ses som en måde at tilgodese både den polemiske religionskritik og den ateisme, som er kommet til orde i de senere år. Loven berører således også indirekte spørgsmålet om dansk kirkegårdskulturs traditionelt set stærke forbundethed med Den danske Folkekirke.

Et andet tema i årsskriftet er kirkegårdenes økonomi. De økonomiske krav om at spare på kirkegårdsområdet er skærpet. Vi bringer først en artikel, som redegør for en dansk landsbykirkes økonomi i 1600-tallet, samt et synspunkt på den nutidige problematik.

Endelig har vi den glæde at bringe en artikel om billedhuggeren Erik Heides gravmonumenter samt en artikel, der giver indblik i et andet EU-lands kirkegårdskultur, nemlig Irlands. Ray Bateson er forfatter og en meget engageret international foredragsholder inden for emner for kirkegårdskultur.

God fornøjelse!

Redaktionen